

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tas-7 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 1231/2000/1

Fr. Colin Apap

VS

Kevin Vassallo

Il-Qorti

Preliminari

Rat **I-att tac-cittazzjoni** li permezz taghhom l-atturi ppremettew illi:

Peress illi l-attur ttella' u pproduca tlettax il-programm bl-isem ta' "Empowerment" li gie mxandar minn "Super One Television" kull nhar ta' Hamis sa mill-21 ta' Jannar 1999 il-quddiem bejn it-8.30 u l-10.30 ta' filghaxija, b'repettizzjoni nhar ta' Hadd filghodu bejn l-10.00 u 12.00.

Peress illi permezz ta' skrittura privata datata 18 ta' Jannar 1999 (kopja taghha hawn annessa u mmarkata bhala dokument ittra A") l-attur obbliga ruhu illi jipprovdi lill-konvenut il-hin u l-ispazju tax-xandir ghal seba' (7) minuti fil-programm tieghu hawn fuq imsemmi l-liema hin u spazju kellu jigi utilzzat mill-konvenut ghall-pubblicita' u riklami ("advertising space").

Peress illi ghal dan 'l-advertising space il-konvenut obbliga ruhu li jhallas korrissettiv fis-somma ta' erba' mija u hamsin Liri Maltin (Lm450) ghal kull programm li fih ikun inghata l-imsemmi "advertising space", kif obbliga ruhu li jikkonsinja lill-attur computer IBM Pentium II u Modem ta' 56 Kilobytes kif ukoll Velo Palm Top Computer u dan bhala parti mill-imsemmi korrissettiv;

Peress illi l-attur obbliga ruhu ukoll li jipprovdi l-konvenut spazju addizzjonali ghall-pubblicita' u riklami (additional advertising space) ta' minuta ghall-liema additional advertising space li l-konvenut obbliga ruhu li jhallas lill-attur il-korrissettiv t'elf Liri Maltin (Lm 1000) li kellu jhallas kwantu ghal hames mitt Liri Maltin (Lm500) fi flus kontanti fuq talba ta' l-attur u l-bilanc ta' hames mitt Liri Maltin (Lm500) fi hwejjeg;

Peress illi l-programm hawn fuq imsemmija gew imxandra u l-konvenut ipprovda l-advertising space kollu pattwit bejniethom fl-iskrittura privata hawn fuq imsemmija;

Peress illi l-istess konvenut utilizza l-imsemmi hin li kien a dispozizzjoni tieghu;

Peress illi minkejja d-diversi talbiet illi sarulu mill-attur sabiex ihallas lill-attur il-korrissettiv il-flus kontanti kif ukoll li jikkonsenjala l-apparat ta' computers hawn fuq imsemmija, liema talbiet kienu saru kemm verbalment kif ukoll bil-miktub, inkluz permezz t'ittra bonarja tat-30 ta' Novembru 1999, il-konvenut baqa' inadempjenti;

Jghid ghalhekk il-konvenut ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-konvenut huwa debitur fil-konfront ta' l-attur fis-somma ta' sitt elef tlett mija u hamsin Liri Maltin (Lm6,350) rapprezentanti parti mill-korrispettiv dovut lill-attur mill-konvenut in kontanti ghall-advertising space pattwit kif hawn fuq imsemmi;

2. Tikkundanna lill-istess konvenut ihallas lill-attur imsemmija somma ta' sitt elef tlett mija u hamsin Liri Maltin (Lm6,350) rapprezentanti parti mill-korrispettiv dovut lill-attur mill-konvenut fi flus kontanti ghall-advertising space hawn fuq imsemmi;

3. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-konvenut ghandu jikkonsenja lill-attur computer IBM Pentium II u Modem ta' 56 Kilobytes kif ukoll Velo Palm Top Computer u dan bhala parti mill-imsemmi korrispettiv ghall-advertising space hawn fuq imsemmi;

4. Tikkundanna lill-istess konvenut jikkonsenja lill-attur IBM Pentium II u Modem ta' 56 Kilobytes kif ukoll Velo Palm Top Computer u dan bhala parti mill-imsemmi korrispettiv ghall-advertising space hawn fuq imsemmi u dan fiz-zmien u taht il-modalitajiet li din l-istess Onorabli Qorti joghgobha tiddetermina fic-cirkostanzi tal-kaz.

Bl-imghaxx u bl-ispejjez kollha ta' din l-istanza, inkluz dawk ta' l-ittra bonarja tat-30 ta' Novembru 1999 kollox kontra l-konvenut li minn issa huwa ingunt in subbizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' Fr. Colin Apap a fol.3 tal-process:

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Kevin Vassallo a fol.11 tal-process fejn eccepixxa:

Illi t-talbiet attrici huma kollox infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-istess attur kien inadempjenti fl-obbligi minnu assunti fil-konfront tal-konvenut kif jigi pruvat ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza, u ghaldaqstant l-istess talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess attur.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-decizjoni preliminari taghha a fol 40;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet.

Fatti u Kontestazzjoni

Permezz ta' skrittura Dok A a fol 6 l-attur kien ghamel ftehim mal-konvenut li bih huwa alloka lill-attur tmien minuti airtime ghal kull puntata minn tlewwet il-programm tas-sensjela *Empowerment* li xxandret fuq Super One TV ghal korrispettiv li hemm indikat f'dina l-iskrittura.

L-attur ghamel dina l-kawza ghall hlas ta' Lm6,350 rapprezentanti parti mill-korrispettiv dovut lill-attur mill-konvenut ghall-advertising space pattwit kif hawn fuq imsemmi u biex il-konvenut jikkonsenja lill-attur computer IBM Pentium II u Modem ta' 56 Kilobytes kif ukoll Velo Palm Top Computer bhala parti mill-imsemmi korrispettiv.

Il-konvenut ikkontesta dawn it-talbiet billi sostna li l-attur stess kien inadempjenti fl-obbligi minnu assunti fil-konfront tal-konvenut.

Eccezzjoni *inadempti contractus*

Preliminarjament l-attur qed jikkontendi li d-difiza tal-konvenut ma hiex sostenibbili *ope exceptionis*, fis-sens li jekk il-konvenut qed isostni li l-attur naqas mill-obbligi tieghu, hu messu azzjona lill-attur biex iwettaq l-obbligi tieghu jew inkella li jitlob li jigi mahlul mill-obbligi tieghu, u mhux unilateralment ma jwettaqx l-obbligi tieghu u jhallas dak li hu dovut.

Minn naha l-ohra l-konvenut issottometta li hu mhux qed ifittex il-hall tal-kuntratt a bazi tal-patt kommissorju, kif qed

jippretendi l-attur, izda a bazi tal-principju inadempnti non est adempntum, fis-sens li min huwa inadempnti fl-esekuzzjoni ta' l-obbligazzjonijiet assunti minnu f'kuntratt bilaterali, ma jistax ifittex it-twertieq ta' l-obbligi kontratti mill-kontroparti. Hu jsostni li dina l-eccezzjoni tista tinghata indipendentement mid-dritt tar-risoluzzjoni tal-kuntratt bis-sahha tal-patt kommissorju.

Tikkunsidra

L-eccezzjoni inadempnti *contractus* hi bazata fuq ir-raguni guridika illi jekk wiehed huwa inadempnti u jivvjola l-obbligu tieghu di fronte ghal kontraent l-iehor , ikun immorali li hu jitlob l-applikazzjoni tas-sanzjonijiet kontra dak li ghamel dik il-vjolazzjoni, ghaliex da parti tieghu hemm vjolazzjoni ohra tal-kuntratt. (Vol XXX pl p155; Vol XLIX pl p518; Vol L pl p323).

Illi l-konvenut setgha jaghzel bejn zewg alternattivi sabiex jiddefendi ruhu; cjoe, jew ifittex li jinhall mill-kuntratt permezz ta' azzjoni ad hoc bazata fuq il-patt kommissorju, jew inkella jopponi t-talba attrici bl-eccezzjoni ta' l-inadempnt.

Illi ghalhekk hi fehma tal-Qorti li ma kien hemm xejn x'jzomm lill konvenut milli jressaq l-eccezzjoni ta' l-inadempnt ta' l-obbligi assunti mill-attur minflok ma jagixxi b'azzjoni bazata fuq il-patt kommissorju.

Fil-mertu

Konestazzjoni

L-attur qed jikkontendi li hu wettaq l-obbligi tieghu fedelment u li ma kien hemm xejn x'jiggustifika lill konvenut milli ma jwettaqx id-dmirijiet tieghu.

L-attur qed jissottometti li hu kien gie moghti mis-Super One TV 8 minuti mis 16 il-minuta allokatu ghal dak il-programm. F'dawk it-tmin minuti hu kellu dritt li jtella riklami ghal programm mentri l-istazzjoni televiziv kellu wkoll l-fakulta li juza l-hin li kien fadallu kif jidhirlu hu nkluz

li jaghmel riklami ohrajn oltre dawk li jixxandru mill-attur. L-attur kien qabbad agenzija ta' reklamar cjoe lill konvenut biex juza l-hin allokat lilu u sar il-ftehim imsemmi d-dok A a fol 6. Il-programmi saru kollha u l-konvenut inghata l-ispazju miftiehem u gew imxandra r-riklami li hu hejja u l-hin li kien disponibbli ghalih gie mehud kollu. Matul il-kors tal-programmi l-konvenut ma ghamel ebda ilment dwar it-twertieq ta' l-obbligi kontrattwali minn naha ta' l-attur. L-attur accetta li kien hemm kontroversja dwar programm partikolari minnhom izda l-konvenut xorta kompli jaghmel ir-reklami tieghu. Kien meta l-attur ma kienx accetta proposta tal-konvenut li jaghmlu scoop fil-programm biex jattiraw aktar pubblicita' li l-konvenut beda johloq il-problemi. Dwar l-ilment tal-konvenut li kien hemm riklami ohra fuq dawk il-programmi, l-attur issottometta li l-istazjoni kien hieles li juza dak il-hin kif jidhiru. L-attur ma kienx intrabat mal-konvenut li fuq il-programm ma jkunx hemm riklami ta' terzi.

Minn naha l-ohra l-konvenut issottometta li ghalih kien importanti li jkollu l-hin tar-reklamar kollu a disposizzjoni tieghu sabiex ma jkollux ghalfejn jinkwieta li xi terz jikkompeti mieghu u jwaqqghalu l-prezz tar-reklamar. Kien ghalhekk li hu ntrabat ma' l-attur biex jaghtih il-hin kollu lilu allokat minn Super One T.V. Skond il-konvenut f'kull programm kellu jkun hemm 8 minuti allokat lill producer (l-attur) u 1 minuta biss lill Amministrazzjoni, cjoe Super One TV invece kien hemm numru ta' riklami li ma kienux ingabu mill-konvenut u li invadew il-hin allokat lilu. Dawn ir-riklami, skond il-konvenut, jaqbzu bil-bosta l-minuta li Super One TV zamm ghalih u kienu mferxin mal-programm kollu u mhux limitati ghal closing time. Ghalhekk isostni li la darba gie invaz il-hin allokat lilu, l-attur naqas mill-obbligi tieghu taht l-iskrittura u ghalhekk issa ma jsitax jitlob it-twertieq ta' l-obbligazzjonijiet assunti mill-konvenut fl-iskrittura.

Ligi

“Biex ikun hemm lok ghall-eccezzjoni *inadempti contractus* jehtieg illi si tratta ta' obligazzjonijiet

korrispettivi fiz-zewg kontraenti radikata fl-istess rapport sinallagmatiku bejniethom. Kondizzjoni ohra hija illi fil-fehma tal-gudikant, meqjusa ic-cirkostanzi kollha tal-kaz, ikun hemm certa proporzjon bejn l-inadempjenza attribwita bi htija ta' l-attur u dik rifjutata mill-konvenut. Jehtieg li l-inadempjenza ta' l-attur tkun imputabbili lilu u li inoltre, relattivament ghal prestazzjoni hu jezigi minn ghand il-konvenut li tkun ta' certa gravita'. (Vol XL1X p 518 E.Aquilina vs S.Aquilina et 12.3.65.)

Il-gurisprudenza tal-Qrati taghna jidher ukoll li ittemperat b'mod ekwitattiv f'certi kazjiet ir-rigidita' tal-massima generali. Fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell tat-13 ta' Ottubru, 1989 fil-kawza fl-ismijiet Francis Mallia et noe. v. Edwin Magri, inghad, inter alia, hekk: "...il-Qrati Taghna f'certi kazijiet ordnaw il-hlas tal-prezz ta' l-appalt stabbilit a misura, meta kien hemm difetti parzjali u mhux sostanzjali fix-xoghol, izda ordnaw lill-kommittent jirritjeni parti mill-prezz sakemm l-appaltatur isewwi d-difetti. F'kazijiet ohra fejn ix-xoghol kien ezegwit in parti sewwa u in parti hazin, giet negata lill-appaltatur kull parti mill-prezz fuq il-motiv li x-xoghol ma kienx sar skond ma titlob is-sengha. F'kazijiet ohrajn il-Qorti ordnat li titnaqqas mis-somma li tigi mhallsa somma stmata mill-perit bhala kumpens ghad-difetti fix-xoghol, speċjalment meta ma jkunx aktar possibbli jew prattikabbli li jigu rrangati d-difetti". (ara sentenza App C.Gauci vs M.Grixti 23/1/95).

Konsiderazzjonijiet

Fil-kaz in ezami mill-provi prodotti jirrizulta mhux kontestat li sar il-ftehim a fol 6 tal-process li kellu jirregola l-obbligi tal-partijiet b'riferenza ghal programm u riklami li kellhom isiru mill-konvenut.

Fil fatt l-partijiet kienu ftehemu hekk:

Kopja Informali ta' Sentenza

Fr. Colin will provide 13 programmes on Super One TV every Thursday from 8.30 p.m. to 10.30 p.m. with repeat on Sunday 10.00 – 12.00 a.m.

Fr. Colin has to provide advertising space in his programme with the following conditions:

1. *Lm450 per programme.*
2. *An additional 1 minute for Lm1,000 distributed as Lm500 clothes and LM 500 in cash as requested and to have the cost price clothes if we buy more.*
3. *System Solutions corner in the programme. IBM Pentium 11 and Modem 56K for the TV programme.*
4. *Velo Palm Computer.*

Ma jidhirx li hu kontestat li l-konvenut ha l-hin kollhu miftiehem ta 8 minuti skond l-iskrittura ghal dawn ir-reklami.

Li hu kontestat ("in parti" kif xehed il-konvenut stess ara fol 84) hu li skond il-konvenut gew trasmessi numru ta' riklami li ma kienux ingabu minnu u li invadew il-hin allokati lilu. Dawn ir-reklami, skond il-konvenut, qabzu bil-bosta l-minuta li Super One TV zamm ghalih u kienu mferxin mal-programm kollu u mhux limitati ghal closing time. Dawn ir-reklami ma kienux mibjugha la minnu u lanqas mis-Super One imma kienu ta' l-attur stess.

Inoltre s-*System Solutions corner* fil-programm ma gietx trasmessa kif ordnat.

Mill-provi prodotti jirrizulta li l-istazzjoni kien obbliga ruhu li jaghti tlett minuti reklami fil-bidu tal-programm, minuta fil-break, u fil-closing time ikun hemm, erbgha minuti ghall producer u minuta ghall amministrazzjoni. L-attur jikkontendi li l-konvenut ha l-hin kollu allokati lilu ghar-reklami.

Charlotte Montfort li tahdem bhala sales office programmer ma' l-istazzjon xehdet li hija kienet tiehu hsieb l-iskedar tar-reklami, cjoe li tara li dawn johorgu

waqt il-programm. Hi qalet li l-konvenut kien imur ftit qabel il-programm , kien igibilha l-beta tape li kien ikun fih ir-reklami, u hi kienet tghaddihom lill presentation office biex johorgu fuq il-programm. Il-konvenut kien igib it-tapes edited kull gimgha. Hi kkonfermat li l-konvenut dejjem gabilha t-tapes u r-riklami xxandru. Kien hemm riklami ta' Swinger by VF u B4 Textiles.

Dina x-xhieda tikkontradici dak li xehed il-konvenut li huwa kien ha r-reklami darbtejn biss lill Montfort u li kien waqaf jaghmel ir-reklami .

L-attur xehed li matul il-kors tal-programmi l-konvenut ma ghamel ebda ilment mieghu dwar it-twettieq ta' l-obbligi kontrattwali u dejjem kien ighidlu li sejjer tajjeb, hlief imbaghad meta l-attur m'accontentax il-proposta tal-konvenut li jaghmlu scoop, il-konvenut beda johloq il-problemi. F'dak l-istadju l-konvenut ried jibdel il-ftehim originali izda l-attur m'accontentax. Kien biss meta l-attur talab lill konvenut biex jhallas skond il-ftehim, li l-konvenut beda jgib l-iskuzi u ma hallsu xejn.

Li l-konvenut qatt ma lmentha dwar ir-reklami gie konfermat mis-sales officer, Charlotte Montfort kif ukoll minn Joe Attard , managing director ta' l-istazzjon, li qal li ma jiftakarx li saru xi complaints mal istazzjon dwar adverts li saru fuq dan il-programm jew dwar nuqqas fl'advertising.(fol 68). L-istess qal Pablo Micallef li xehed li l-konvenut qatt ma lmentha mieghu dwar il-programm jew ir-reklami. Hu kien jitaqa mieghu wara l-programm u qatt ma lmentha. (fol 75).

Il-konvenut ilmentha li kien hemm numru ta' riklami li ma kienux ingabu minnu jew minn Super One imma mill-attur stess u dawn invadew il-hin allokat lilu.

Jirrizulta mill-provi prodotti li l-hin ta' 8 minuti li kienu gew allokati lill konvenut skond il-ftehim kienu ittiehdu kollha minnu. Il-konvenut pero jghid li kien hemm terzi li kienu qed jaghmlu r-reklami wkoll fl-istess programm u ghalhekk tilef l-esclusivity tieghu.

Illi mill-iskrittura imsemmija a fol 6 ma jirrizultax li l-konvenut inghata xi esklusivity ghar-reklami kollha li kellhom jidhru fit-13 il-programmi imma inghata biss 8 minuti u l-istazzjoni kellu hin rimanenti ghalih li fih setgha jittrasmetti reklami ohra, kif irid hu, anke ta' terzi. Mill-iskrittura ezibita ma kien hemm xejn li jeskludi lill haddiehor milli jirreklami fil-hin li ma kienx tal-konvenut.

Il-konvenut ilmenta ukoll li kien hemm certi riklami li skond hu zgur li ma hallsux kemm hallas hu ghar-reklami tieghu, u dawn bdew itellfuh. Skond il-konvenut dawn kien gabhom l-attur stess. Il-konvenut semma diversi riklami izda prova permezz ta' xhieda gab wahda, cjoe dika ta' Michael Attard tal- Peugeot. Ghalkemm ix-xhud Cassar Parnis xehed li d-ditta xtrat l-airtime direttament minghand l-attur ghal programm fuq Super One jismu Empowerment hu qal li dettalji ma jiftakarhomx. Ic-cheque li esebixxa hareg fil 4/7/2000 mentri l-programm kien beda erbat ijem wara l-iskrittura datata 18th January 1999. L-attur semma pero li r-reklam kien ghal programm Stejjer u mhux Empowerment. Dwar ir-reklami l-ohra l-attur qal li dawn kienu diga miftiehma minn qabel mis-Super One u ma kienx intrabat mal-konvenut skond l-iskrittura li fuq il-programm ma kienx ser jkun hemm riklami ta' terzi. Minn naha tieghu l-konvenut ighid li huma ma kienx jaf li kien hemm xi haddiehor li kellu spazju wkoll ghal advertising f'dak il-programm.

Il-konvenut isostni li anke dwar il-kondizzjoni fil-kuntratt dwar is-Systems Solutions l-attur baqa' inadempjenti billi l-programm hareg hazin u dan billi deher fuq *computer* ta' haddiehor. Dwar dan izda Pablo Micallef jghid li l-problema kienet fil-*computer* li kien gab il-konvenut u ghalhekk kellhom jirrikorru ghal *computer* ta' l-istrazzjon.

Illi fic-cirkostanzi tal-kaz il-Qorti wara li qieset kollox hi tal-fehma li m'hemmx l-elementi kollha rikjesti biex l-eccezzjoni *inadempti contractus* tigi akkolta billi jirrizulta li l-attur kien mexa skond il-kuntratt u tah lill konvenut il-hin kollu allokat lillu skond l-iskrittura u li l-konvenut baqa' jipprezenta r-reklami sal l-ahhar programm skond kif jirrizulta mix-xhieda. Illi fl-istess hin il-konvenut kien sa

Kopja Informali ta' Sentenza

certu punt gustifikat li jilmenta ma' l-attur, li l-attur stess (u mhux l-istazzjon) ma jaghmilx riklami li setghu jtelfuh. Ghalhekk il-Qorti hi tal-fehma li t-talba ta' l-attur m'ghandiex tinlaqa ghall kollox imma biss tintlaqa biss ghall korrISPettiv tal hin tar-reklami li l-konvenut ghamel.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi

Il-Qorti tiddeciedi

Billi iddikjara illi l-konvenut huwa debitur fil-konfront ta' l-attur fis-somma ta' sitt elef tlett mija u hamsin Liri Maltin (Lm6,350) rapprezentanti parti mill-korrISPettiv dovut lill-attur mill-konvenut in kontanti ghall-advertising space pattwit;

Tikkundanna lill-istess konvenut ihallas lill-attur imsemmija somma ta' sitt elef tlett mija u hamsin Liri Maltin (Lm6,350) rapprezentanti parti mill-korrISPettiv dovut lill-attur mill-konvenut fi flus kontanti ghall-advertising space.

Tichad it-tielet u r-raba talba.

Bl-ispejjez kwantu ghal kwart ghall attur u tlett kwarti ghall konvenut.

Bl-imghax mid-data tas-sentenza.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----